

Konferansz Stuart Máriáról.

1.

Schiller ezt a tragédiát már abban a korában írta, amelyről Thomas Mann végtelenül finom és megindító képet ad egyik novellájában. A fiatal, tulhazzó életakarata és szabadságvágya elcsitult, a Haramiak, az Armány és Serelem, a Don Carlos után, amelyek mintegy lelki erupció lávaiként ömöltek és áradtak a tüzes ifjúból, a löprengő, latolgató, hamar ernyedő és csüggedő Schiller drámái következtek, a nagy költséget helyét felváltotta a szentimentális (Schilleri értelemben) és ekkor fogant meg, hosszas keresés után, a szép skót királynő tragédiája, a *Stuart Mária*. A Don Carlos költője egy kicsit kiabrándult a nagy jelszavakból, a főtávirányosodás és forradalom párosából. A történelem nem föllengző és merész szabadságvágyainak illusztrációja többé, a goethei barátság és az élet mélyebb és alaposabb ismerete más tájak, más oldalak felé is fordítja figyelmét. Lehiggadt és klasszikusává nemesedik a — romanticizmusnak. Mert azért lelke mélyén mindhalálig romantikus marad, ha kiabrándul is sok mindentől, ha megírja is az Éneket a Haragról, amely a nagy francia forradalom terrorja és horrorja fölött kongatja a halált. Mert azért utolsó nagy és kész (de milyen kész és érett) drámájában megint csak egy szabadsághóst magasztal a maga férfias módján: megírja Wilhelm Tellt.

2.

Schiller Stuart Máriája a katolicizmus rejtélyes és sejtélyes templomi fényében tündökölteti meg a szépséges skót királyi nő hatyuai alakját. Hogy éppen a protestáns Schiller örökíti meg legméltóbban a katolikus skót Stuart Mária tragédiáját, az az ellentétek vonzódásának egyik remek példája csak. Hiszen ugyancsak Schiller szolgáltatta lovaság elégtételt az orleansi Szűznek, akit Shakspeare és Voltaire szinte pellengére állítottak és — honyoit — a legszebb katolikus német legendát, a Kevlári bucsut a zsidó Heine írta. Szomorú Dezsőről éppen most olvasom, hogy egészen bele-szédült a katolicizmusba, régi, nemes veretű feszületeket gyűjt és régi vallásos Habsburgok szellemeivel társalkodik.

3.

Két királyi asszony halálos pár-baja ez a tragédia. Az egyik trónon ül, hervatag szépségével, kemény szüzességével, rideg puritán szellemével, hatalmas és gögös protestáns zsarnok és nő a trónon, aki Shaksperének is parancsol és győzhetetlen armadát súlyeszt a kopár tenger mélyére, a másik trón nélkül is, hon nélkül is, a maga világra-szóló szépségének varázsával, finom és meleg lényke büvöletével uralkodik a szíveken és főleg a férfiakon. Ő a katolicizmus legszebb virága az eretnek Albionban, ő áll szemben, Stuartok leánya, Elisabeth, akinek nevére Old England legdicsőségesebb korszakát nevezték el. E vetélkedés mellő tárgya a legnagyobb költségek és a világ legnagyobb drámaköltője, Shakspeare csak azért nem írta meg, mert hiszen az egyik hősnő, az erősebb és a diadalmas, neki urnője volt, akinek elejtett keztyűjét térdén állva vette fel. Schillerre maradt a földet és ő meg is oldotta emberül.

(j. gy.)

Nagy a meglepetés a tanyákon a zárolási rendelet miatt.

Az első napi izgalom már elmúlt. — A pénzügyi megnyugtatólag hatott Hegedüs expozéja.

SZEGED, december 21.
(Saját tudósítónktól.)

Az új pénzügyminiszter első rendeletének, mellyel a bankbetétek huszszázalékát zár alá helyezte, ma már világosan látszik a hatása. Érthető, hogy ez a rendelet, amelynek teljes szövegét a híre megelőzte, általános izgatottságot kellett s mivel a hír már vasárnap elérte, a közönség hamar megijedő része hétfőn megrögzte a pénztárazeteket, ahonnan egész betétjét remélte még visszakapni. Természetesen csalódás várt az igyekvőkre, mert a bankok a rendelet értelmében a betétek huszszázalékát már visszatartották.

A teljes várakozás most az új pénzügyminiszter első nyilatkozata felé fordult, amelyet — a Szeged révén — már hétfőn délután megismert a közönség. Ez a nyilatkozat teljesen megnyugtatólag hatott s ma már — mint a legilletékesebb helyeken kijelentették — nyoma sincsen az első napi idegességnek.

Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter zárolási rendeletének hatásáról a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár egyik igazgatója kijelentette munkatársunknak, hogy az egészen jelentéktelen volt. A közönség nagyrésze közömbösen fogadta a rendeletet s bár az igazgatóság is vár bizonyos mozgolódást, az nem következett be. A hétfői nap teljesen normális volt.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank-nál erősebben mutatkozott a hatás. Itt kijelentették, hogy hétfőn a betevők megrögztek ugyan az intézetet, de már a mai napon a normális képet mutatja a forgalom. Az első napi sietségnek kizárólag az volt az oka, mert a közönség azt hitte, hogy az egész betétet sikerül visszakapnia. Egyébként kijelentették, hogy a pénzügyminiszter expozéja úgy az intézeteket, mint a kereskedő-világot teljesen megnyugtatta s mindenki bizik a munkájában és

meg van elégedve, mert rosszat várak.

Munkatársunk megkérdezte dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkárt is, hogy milyen hatása volt a pénzügyminiszter programjának a kereskedővilágra. Dr. Tonelli ezeket mondotta:

— Az a sajtóságos dolog adódott elő, hogy jött egy új pénzügyminiszter, aki a legnagyobb szigorúságot helyezte kilátásba, az állam jóvődelmét a legerősebb módon akarja fokozni és ekkor a kereskedelmi és gazdasági élet, melyet legjobban fenyegetnek intézkedései, örömmel üdvözlöi őt. Ennek az a magyarázata, hogy az eddigi tapogatózás helyett, mindenesetre programot kapnak, még ha szigorú is és így tájékozódni tudnak. Másrészt a program kilátásba helyezi a kereskedelmi szabadság teljes helyreállítását, már pedig a gazdasági életben működő emberek pszichológiájához tartozik, hogy a vagyonelvonástól vagy az adó nagyságától sohasem félnek, ha meg van a lehetőség, hogy dolgozni tudnak s így megteremtik a jóvődelmet, melyből adózni tudnak.

— A kereskedelmi világra a zárolási rendeletnek semmi hatása nem volt. Nyugodtan tudomásul vették. De a tanya meg volt rökönnyedve. A pénzügyi intézkedés után ugyanis a gazdák emberek takaréka tettek a pénzüket s most természetesen őket sújtotta legjobban a rendelet.

A kérdésben meghallgattuk még néhány nagyiparos és nagykereskedő véleményét s meggyőződünk, hogy — bár bizonyos félsz mind-egyiknek a szavaiból kiérzik — általában biznak Hegedüs Lóránt hivatásában.

SHAKESPEARE TRAGÉDIÁJA
H A M L E T
A BELVAROSI MOZIBAN
22. SZERDA 23. CSÜTÖRTÖK

A szegedi direktórium a bíróság előtt.

— Huszonhatodik nap. —

SZEGED, december 21.
(Saját tudósítónktól.)

A félkilencor kezdődő tárgyaláson elsőnek Kakas Géza főállatorvost hallgatta ki az ötös tanács. A főbb kommunisták közül csak Czibulát és Munkácsit tartja becsületes embernek. A nép félt a direktóriumtól és ezzel magyarázható az, hogy teljesítették rendelkezéseiket. Vallomása után Niedermayer Antal felsőtanyai plébános kihallgatása következett. Először Klein diktátor szerepléséről beszélt, akitől figyelmeztetést kapott arra, hogy parancsainak feltétlenül engedelmeskedjék. Ugy hiszi, hogy Klein működése csak egyéni akció volt. Majd a direktórium működését és a vallással szemben tanúsított magatartását vázolja. Elmondja, hogy nem akadályozták meg az istentiszteletek tartását, de elrendelték azt, hogy az iskolákban a hittant tanítani, a Himnusz énekelését nem szabad. Ezt a rendeletet a sok megbízhatatlannak mondható tanító behódolása miatt keresztül tudták vinni. A vádlottak magatartását személyenként sorolja fel. Id. Kálmán Béla, akit mindig szocialistának ismert, kifogástalanul teljesítette szolgálatát,

Ifj. Kálmán apja befolyása alatt állott. Papdinak tetszett az állás, amit ráerőszakoltak. Ifj. Kürti Elek megélhetéshez akart jutni. Benkő vendéglős nem volt kommunista. Bujtó Elek divatból olvasta ugyan Marx munkáit, de nem hiszi, hogy követte volna. Horváth Zsíkó derék, becsületes magyar ember, kihez hasonló kevés van Felsőtanyán. Belovári pökhendi, állandóan fenyegető magatartású ember volt. A direktórium tagjai közül Udvardi és Wallisch erőszakosok voltak, Czibula — aki szinte szerencsétlen áldozata volt ideálmusának — mindig mérséklőleg hatott az előbbiekre működésével szemben. Czibulával kapcsolatosan megemlítette, hogy neki köszönheti azt, hogy birtokát, amelyet a kisteleki direktórium elszocializált, visszakapta. Czibula különben állandóan panaszkodott előtte amiatt, hogy ebbe a társaságba keveredett. A másik ember, akinek még köszönettel tartozik, az Munkácsi, aki szintén sokat tett érdekében akkor, amikor pedig vele, mint pappal még csak beszélni is bűn volt. Dr. Kertészről beszélt még, akiről fel sem tételezhető, hogy egy követ fujt volna a kommunistákkal. Közel másfélórás vallomásra a bíróság megeskette. Ezután még több lényegtelen tanuvallomás történt. A tárgyalás lapunk zártakor még tart.

KORZÓ-MOZI

Telefon: 11-85

December hó 25-én délelőtt
11 órakor

Huber Elzike,

a világ legkisebb
táncművésznőjének

Táncmatinéja

Buttula Elza

és

Somlyódy F.

felléptével.

Jegyek a KORZÓ-MOZI elő-
vélel pénztáránaál vltathók.

Bérrautó megren-
delhető!

Telefon 808 és 765.

**Aranyat,
Brilláns
ékszereket,**

arany karcsatt órákat
és ezüstöt a legmaga-
sabb áron vásárolok.

Ékszerekben nagy raktár!

Nagy javító műhely!

FISCHER

ékszerész

Kárász-utca 14,

**korzó-kávész-
ház mellett.**

Hirschl és Lederer

fűszer- és csemege-üzlete

Dugonics-tér

Ajánlja olcsó árának és

kínakatainak megtekintésért.

Huber Elzike,

a világ legkisebb táncművésznőjének

Táncmatinéja

Karácsony első napján a KORZÓ-MOZIBAN.

ZAVIZALAJOS

elektrotechnikai vállalkozó.

Specialista a villamos szakmában.

Horváth Mihály-utca 7. sz. (Széchenyi-
Mozival szemben.) 696 Telefon 11-94.

Ha gyorsan és szépen akarja harisnyáit

fejeltetni, a **Stefánia kötődebe**

menjen, hol új harisnyák is jutányosan ké-
szülnek. Batthyányi-u. 2, Kass mögött.